

TYRESÖ KOMMUN

Socialförvaltningen
Markus Svensson, utredare
08-5782 9602

TJÄNSTESKRIVELSE
2007-10-16

Dnr: 106/07-051

Socialnämnden

Förändrad taxa och avgifter inom äldre- och handikappomsorgen

SAMMANFATTNING

Förvaltningen har fått i uppdrag att ge förslag till att öka intäkterna via taxan inom äldre- och handikappomsorgen inom den lagstadgade ramen för maxtaxan. Nuvarande taxa gäller sedan den 1 januari 2004. Grunderna i taxan med inkomst- och nivårelatering föreslås kvarstå. Taxan är indelad i tre nivåer och förslaget innebär dels att maxavgifterna i de två lägre nivåerna för hemtjänst höjs med 100 kronor per månad i respektive nivå, dels att alla brukare skall betala 90 procent av sitt avgiftsutrymme mot nuvarande 60 procent. Dessutom föreslås att den avgift för trygghetslarm som debiteras personer med enbart trygghetslarm (200 kronor per månad) fortsättningsvis även ska tas ut av personer som har hemtjänstinsatser i övrigt. Förändringarna föreslås gälla från och med januari 2008.

Avgiften för hemtjänstinsatser och trygghetslarm begränsas av den maxavgift som fastställs i de tre nivåerna och regeln om 90 procent av avgiftsutrymmet. I övergångsbestämmelse föreslås att vid oförändrade förhållanden i övrigt ska höjningen per person maximeras till 300 kronor per månad. Övergångsbestämmelsen gäller under år 2008 för personer som debiteras avgift för december 2007.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige anta förslaget till förändrad taxa och avgifter inom äldre- och handikappomsorgen enligt följande:

1. Den andel av avgiftsutrymmet som tas ut, samt högsta avgift i respektive insatsnivå, fastställs till följande:
 - Insatsnivå 1: 90 procent av avgiftsutrymmet, högst 772 kr/månad (knyts till prisbasloppet)
 - Insatsnivå 2: 90 procent av avgiftsutrymmet, högst 1175 kr/månad (knyts till prisbasloppet)
 - Insatsnivå 3: 90 procent av avgiftsutrymmet, högst 1640 kr/månad (knyts till prisbasloppet)
2. Avgiften för trygghetslarm fastställs till 200 kronor per månad, även för den som har hemtjänst i övrigt, dock högst 90 procent av avgiftsutrymmet
3. Förändringarna träder i kraft den 1 januari 2008
4. Övergångsbestämmelser, enligt förslaget i tjänsteskrivelsen, gäller under 2008.

Anita Brynje
Förvaltningschef

Catarina Stavenberg
Stabschef

BESKRIVNING AV ÄRENDET

Förvaltningen har fått i uppdrag att ge förslag till att öka intäkterna via taxan inom äldre- och handikappomsorgen inom den givna ramen för maxtaxan. Nuvarande taxa har varit gällande sedan den 1 januari 2004. Grunderna i den nuvarande taxan med inkomst- och nivårelatering föreslås kvarstå medan nivåerna regleras och vissa avgifter förändras. De förändringar som anges nedan föreslås gälla från och med den 1 januari 2008.

Ändringsförslagen beräknas öka kommunens intäkter med cirka 1 mnkr per år.

Bakgrund

Grunderna i taxan för äldre- och handikappomsorg i Tyresö gäller sedan juli 2002. Den senaste förändringen av taxan genomfördes i januari 2004. Då höjdes den högsta avgiften som tas ut i nivå 1 och 2. Andelen av avgiftsutrymmet i nivå 1 höjdes även från 30 procent till 60 procent. Avgift för dagvård enligt nivå 1 infördes. De fasta avgifterna för trygghetslarm och korttidsvård höjdes och avgifter för ledsagning och resor till och från korttidsvård, dagvård/dagverksamhet infördes. Matavgiften inom särskilt boende höjdes också.

Rätten att ta ut avgift för hemtjänstinsatser regleras i socialtjänstlagen kapitel 8. I lagen regleras även högkostnadsskyddet, den så kallade maxtaxan, som för närvarande uppgår till 1612 kronor per månad.

Tyresö kommuns taxa skiljer sig från många andra kommuners taxa då inte 100 procent av avgiftsutrymmet tas ut. Avgiftsutrymmet är det belopp som blir kvar när kostnaden för boende och det lagstadgade beloppet för levnadsomkostnader räknats bort från inkomsterna. Några av de kommuner som tar ut 100 procent av avgiftsutrymmet är Södertälje, Nynäshamn, Haninge och Botkyrka.

Förvaltningen har dels gjort uppskattningar av vad olika förändringar innebär för de personer som får hjälp av kommunen och hur förändringarna skulle påverka kommunens intäkter. Beräkningarna har gjorts genom testkörning i realmiljö. Det som gör beräkningarna en aning osäkra är att inkomster, hyror och bostadstillägg kan komma att ändras till nästa år när förändringarna planeras införas.

Avgifter utgör en marginell del av kommunernas finansiering av kostnaderna för äldreomsorgen. En jämförelse med andra kommuner visar att Tyresö kommun har en avgiftsfinansieringsgrad på 5,64 procent medan till exempel Haninge har 8,61 procent, Botkyrka 6,01 procent, Nacka 3,21 procent, Nynäshamn 2,17 procent och länet 4,55 procent.

Nuvarande taxa

Taxan i Tyresö kommun är inkomst- och nivårelaterad. Detta betyder att avgiften fastställs med hänsyn till hjälpbehov, inkomster och utgifter.

Nuvarande insatsnivåer och högsta avgifter

- Nivå 1 – Enbart serviceinsatser, 60 procent av avgiftsutrymmet dock högst 672 kronor/månad (Knutet till prisbasbeloppet: $40\,300 \text{ kr}/12 \times 0,2$)
- Nivå 2 – Omvårdnad, 60 procent av avgiftsutrymmet dock högst 1075 kronor/månad (Knutet till prisbasbeloppet: $40\,300 \text{ kr}/12 \times 0,32$)
- Nivå 3 – Omvårdnad dygnet runt, 90 procent av avgiftsutrymmet dock högst 1612 kronor/månad (knutet till prisbasbeloppet $40\,300/12 \times 0,48$)

Idag tas avgift för trygghetslarm ut endast om den enskilde inte har någon övrig insats från hemtjänsten och i så fall är avgiften 200 kronor per månad.

Föreslagna ändringar

Förvaltningen föreslår att grunderna i taxan med inkomst- och nivårelatering kvarstår. Taxan är indelad i tre nivåer och förslaget innebär förändringar inom två nivåer. Den högsta avgiften i respektive nivå höjs, en högre andel av avgiftsutrymmet tas ut och avgift för trygghetslarm införs även för personer som har övrig hemtjänst.

Den högsta avgiften som tas ut i varje nivå föreslås höjas i nivå 1 och 2 med 100 kronor till 772 kronor/månad respektive 1175 kronor/månad. Nivåerna kommer även i fortsättningen att vara knutna till prisbasbeloppet.

I dessa nivåer tar Tyresö kommun idag ut 60 procent av avgiftsutrymmet. Det föreslås att Tyresö kommun i dessa nivåer istället skall ta ut 90 procent av avgiftsutrymmet.

Det föreslås att personer med trygghetslarm skall betala 200 kronor/månad oavsett om de har andra insatser av hemtjänsten, dock till max 90 procent av sitt avgiftsutrymme.

Kommunen får inte ta ut en avgift som är större än kommunens självkostnad för att utföra tjänsten. Detta innebär att avgiften måste justeras om det är nödvändigt utifrån insatsens omfattning.

Tabellen visar en sammanställning av den nuvarande taxan samt den föreslagna.

NIVÅ	NUVARANDE TAXA	FÖRESLAGEN TAXA
1	60 procent av avgiftsutrymmet med ett tak på 672 kronor i månaden. Larm betalas med 200 kronor <i>endast</i> om brukaren inte har övriga insatser.	90 procent av avgiftsutrymmet med ett tak på 772 kronor i månaden. Om personen även har larm blir maxtaget 972 kronor. Dock betalas aldrig mer än 90 procent av avgiftsutrymmet.
2	60 procent av avgiftsutrymmet med ett tak på 1075 kronor i månaden. Larm betalas med 200 kronor <i>endast</i> om brukaren inte har övriga insatser.	90 procent av avgiftsutrymmet med ett tak på 1175 kronor i månaden. Om personen även har larm blir maxtaget 1375 kronor. Dock betalas aldrig mer än 90 procent av avgiftsutrymmet.
3	90 procent av avgiftsutrymmet med ett tak på 1612 kronor i månaden.	Ingen ändring. (Förutom den höjning som beror på prisbasbeloppet)

Konsekvensbeskrivning

De föreslagna förändringarna kommer att få konsekvenser endast för personer som ligger i nivå 1 eller 2, alltså de som bor i ordinärt boende. Nivå 3 omfattas huvudsakligen av personer som bor på särskilt boende och i denna nivå finns redan det lagreglerade högkostnadsskyddet (så kallade maxtaxan).

Det finns totalt cirka 120 personer som inte har ett avgiftsutrymme alls och därmed inte betalar någon avgift. Dessa personer kommer självklart inte att påverkas av förändringarna eftersom de redan nu inte kan betala något. Totalt debiteras cirka 685 personer avgift per månad. Av dessa har cirka 150 personer hemtjänst men inget larm.

Nivå 1

I denna nivå finns idag 36 procent av brukarna och 85 personer betalar den högsta avgiften på 672 kronor/månad. De flesta av dessa kommer att debiteras maxavgift även efter att den höjs med 100 kronor till 772 kronor per månad.

Nivå 2

Idag har 33 procent insatser i denna nivå och 57 personer betalar den högsta avgiften på 1075 kronor/månad. De flesta av dessa kommer att debiteras maxavgift även efter att den höjs med 100 kronor till 1175 kronor/månad.

Den största förändringen för de allra flesta är att de kommer att få börja betala för trygghetslarmet vilket betyder en ökning av avgiften på högst 200 kronor per månad. I maj 2007 var det totalt 390 personer som hade trygghetslarm, av dessa debiterades 119 personer. Det är således 271 personer som har både hemtjänst och trygghetslarm. Förslagen innebär att de flesta brukarna, som har avgiftsutrymme, får en avgiftshöjning på 100-300 kronor per månad. Avgiftsökningen kan uppgå till 450 kronor per månad för ett mindre antal brukare. Denna stora höjning undviks genom den övergångsbestämmelse som föreslås där ingen brukare får en höjning som är större än 300 kronor per månad vid oförändrade förutsättningar.

Alternativa ändringar

Förvaltningen har övervägt olika alternativ till förändringar av taxan. Det finns många olika taxekonstruktioner i olika kommuner. Det finns till exempel det alternativet att 100 procent av avgiftsutrymmet alltid tas ut. Detta kan dock medföra att överklaganden ökar på grund av att personer med speciella behov inte kan täcka denna kostnad från sitt avgiftsutrymme.

I Tyresö kommun skulle en höjning av taxan till att ta ut 100 procent av avgiftsutrymmet tillsammans med en höjning av maxnivåerna till 772 i nivå 1 och 1175 i nivå 2 samt att alla som har råd skall betala för larmet oaktat övrig hjälp medföra en intäktsökning på cirka 1 140 000 per år. Detta skulle leda till en avgiftsökning för brukare på upp till cirka 535 kronor per månad.

Ett annat alternativ skulle vara att höja avgiftstaket till den maximala taxan som får tas ut, nämligen högkostnadskyddet 1612 kronor per månad (1640 kronor per månad år 2008 efter justering enligt prisbasbeloppet). Förvaltningens bedömning är att administrationen då skulle öka eftersom kommunen inte får ta ut högre avgift än självkostnaden. De brukare som har få timmar per månad skulle få betala timpris istället för maxavgiften. Detta alternativ skulle ge en intäktsökning för kommunen med cirka 2 mnkr per år men skulle samtidigt medföra en ökning för vissa brukare med 940 kronor per månad.
